

Til Stortingets utdannings- og forskningskomité

25.05.2023 – Mandag 25. september 2023, Oslo

Henvendelse om rammevilkår for privatskolene,

Utdanningsforbundet og Abelia er sammen enige om at rammevilkårene for privatskolene må bedres og at gode lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte i privatskolene må sikres. For å oppnå dette, må finansieringsordningen for privatskolene gjennomgås. Vi har følgende innspill til en slik gjennomgang:

- Finansiering av en privatskoleplass må være likeverdig med finansiering av en skoleplass i den offentlige skolen
- Kommunenes regnskapsføring gjør at KOSTRA-tallene ikke nødvendigvis gir et tilfredsstillende grunnlag for beregning av tilskudd til de private skolene. En grundig gjennomgang må til for å finne ut hvilke kostnader hos kommunene og fylkeskommunene som bør være med i tilskuddsgrunnlaget
- Kapitaltilskuddet må være en del av tilskuddsmodellen. Med dagens ordning avgjøres størrelsen på kapitaltilskuddet i de årlige budsjettforhandlingene. Dette skaper uforutsigbarhet for de private skolene. Kapitaltilskuddet bør gjenspeile de faktiske kostnadene som kommunene og fylkeskommunene har til sine skolebygg.
- De private skolene får tilskudd basert på to år gamle KOSTRA-tall. En uheldig effekt av dette er at "dyrtid" dermed vil påvirke disse skolene mer enn offentlige skoler. Det siste året har prisveksten vært vesentlig høyere enn forventet i statsbudsjettet. Utdanningsforbundet og Abelia mener det ikke er etter intensjonen i ordningen når privatskolene får reelle kutt i tilskuddet på grunn av manglende prisjustering. Vi oppfordrer regjeringen til å justere tilskuddet når det er avvik mellom forventet og faktisk prisstigning.

Utdanningsforbundet og Abelia viser videre til at det er betydelig grad av usikkerhet knyttet til rett til merverdikompensasjon til skoler som tilbyr en alternativ læreplan til den offentlige skolen. I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2021, hadde et flertall følgende merknad:

«Flertallet viser til Høyesteretts dom 19. desember 2019 (HR-2019-2391-A), og at denne har skapt tvil og usikkerhet om disse skolenes rett til merverdiavgiftskompensasjon dersom de tilbyr en alternativ læreplan til den offentlige skolen. Dette kan i ytterste konsekvens ramme opp til 145 skoler med i alt 15 000 elever. Flertallet vil peke på at skoler godkjent under friskoleloven, opplæringsloven og internasjonale skoler med eksamensrett på videregående skoles nivå, bør ha en tilsvarende rett til merverdiavgiftskompensasjon, og derav være likestilt med alle andre grunnskoler og videregående

skoler i Norge. Flertallet legger til grunn at regjeringen ivaretar dette i den videre oppfølgingen ovenfor skolene. Kompensasjon for eventuell tapt merverdiavgiftskompensasjonen som følge av praktiseringen av eksisterende regelverk må også inngå i denne oppfølgingen.»

Utdanningsforbundet og Abelia etterlyser hva Kunnskapsdepartementet har gjort med denne saken etter Stortingets behandling.

Utdanningsforbundet og Abelia vil særlig peke på utfordringer i de private skolene når det gjelder finansiering av spesialundervisning. I for stor grad samsvarer ikke de kommunale tilskuddene til de private skolene med de faktiske utgiftene til spesialundervisning. I ytterste konsekvens kan private skoler gå konkurs. Dette er et område med et felles utfordringsbilde som angår både offentlige og private skoler. Vi vil understreke behovet for en grundig gjennomgang av i hvilken grad kravet om at det ved tildeling og gjennomføring av spesialundervisning ikke skal tas økonomiske hensyn, etterleves både i kommunale og private skoler.

Utdanningsforbundet og Abelia mener at det er prinsipielt uheldig at offentlige tilskudd ikke kan brukes til skolemat i private skoler. Vi mener at private skoler må ha mulighet til å ha et mattilbud på linje med de kommunale skolene i samme kommune eller fylke.

Terje Skyvulstad, nestleder i Utdanningsforbundet

Anja Johansen, fagleder for utdanning i Abelia